

Isz Lietuvôs.

Kaip yra didei isztroszkę musu brolei skaitymo lietuwiszku knygu ir rasztû, galima numanyti isz to, *jogei patys tulojo walscziaus ukininkai pradeda Rusû wyresnybês praszyti daleidimo spaudinti musu knygas senowiszku budu.* Dabar dasizinojome, kad dar growui Ignatijewui ministeriu beësant wieno walscziaus ukinikai (Wilniaus gubernijôs) padawē ant wardo to ministerio meldimą apie daleidimą spaudinimo. Bet atsakymo negawo. Dabar prie szito ministerio, growo Tolstojaus, wēlei meldimą padawē tie patys (su 200 paraszû) ir uz dwieju nedēliu gawo per Wilniaus gubernatoriû atsakymą: „Jusu meldimas negaljs iszpildomas buti!“ ko dēl? — nežino. Tokį patį praszymą, neilgay trukus, padawē isz kito tolimesnio walscziaus į tą patį ministerį. Priesz ciecoriaus wainikawimą karunacija) atsakymo dar nebuwo gawę, nors praėjo gers laikas... Uz tiesą! suprasti mes negalime, koku priezascziu dēlei nenori p. ministeris pripažinti mumis tokią mažą teisybę, kaipo pawelyjimą musu senowês raszmeniu musu knygose wartoti. Mes turime sakyti, kad jeigu ir dar tiek rupinama butu apie įwedimą rusiszku raszmeniu į musu knygas, *wisas tas darbas ir rupesnis nu eis ant niekû, kadangi spaudintu rusiszkomis literomis knygu nieks neperka ir neskaito.* Wisi mokjcziausi praszalaicziû wyrai juk senei jau pripažino, *jog rusiszkomis literomis negalima raszyti lietuwiszkus žodzius* — o tai yra antra priezastis, kuriôs dēl rusiszkos raszmenys negali buti wartojamos musu knygose. — Mes praszome ir raginame sawo brolius — kuriump musu žodzei daeis — *kad isz kožno walscziaus butu siuncziamos maldôs gromatos p. ministeriui, apie daleidimą mums spaudinti musu knygas pagal senowiszką budą.* Jei mes wisumet ēsame wierni wieszpacziui ciecoriui, tai regis turime teisybę reikalauti nûg rando (waldziôs) iszpildymo musu praszymo reikalûse dwasiszko musu apszwietimo. Jei p. ministeris negalēs iszpildyti musu praszymą, *tai meldimo gromatos gali buti siuncziamos tie-*

siog ant wardo ciecoriaus, jei tik surinkta bus 20 pasirasziusiuju wardu. Mes ir wisa Lietuwa tikimēs, jog aukszcziiausiasis musu ciecorius iszpildys maioningai trozskawimā wisōs Lietuwōs!! . . .

Birsztonas.

E. Iwinskio literariszkas palikimas. Skubinamēs pasidalyti su prieteleis sawo raszto ir lietuwiszkōs raszliawōs didei linksmā žinę. P. propesorius Kraučunas Marijōs pilēj atrado isz palikimo a. a. Iwinskio sekanzczius rankraszczius lietuwiszku:

- 1) *Žodyno lenkiszka-lietuwiszko* suraszyto žodžius literu A, B, C ir S; szitas keturiu literu sueiliawimas žodžiū užima 700 puslapiū. P. Kraučunas tikisi galēsēs ir kitu literu žodžius surinkti isz to paties palikimo ir papildyti tą didēs wertēs žodynā.
- 2) Anglijonū garsaus giesmininko *Miltono* iszguldytā lietuwiszkai eilēm is giesmę „*Rojus pragaiszintas*“ (keturios giesmēs) ir *Jung'o* „*Sudo diena*“ (naktis pirmoji).
- 3) *Nomenklatura* (wardū surasžā) coologiszka, botaniszka ir mineralogiszka.
- 4) *Budą gydymo ligu žmoniu ir gywoliū.*
- 5) *Kaip auginti arkliaus.*
- 6) *Daugel wisokiu eiliu ir eileliu lietuwiszku* isz swetimu kalbu iszwerstu ir originaliszku.
- 7) *Dijonyzo Poszkōs* keletā giesmiu.
- 8) *Kunigo Pabriezōs* lietuwiszkas prawardes (nomenklatura) augmenu ir ligu wisokiu.

Mes tikimēs galēsę ir skaitytojams sawo „Auszcōs“ suteikti nors dalelēm is tu skarbū, kuriūs amžinā minawonę tarp Lietuwiū užsipelnęs Iwinskis per wisā sawo gywenimā rinko ir glōbėjo dēl sawo broliū. Dūk, Wieszpatie, kad atsirastu szimtai tokiu Lietuwōs mylētōjū ir tokiu garbingu darbininkū, koksai yra buwēs a. a. Iwinskis! — Mes szirdingai welytumēme, kad tuļoji mantingesnio (turtingesnio) Lietuwio ranka apsiimtu iszspaudinti czionai už rubežiaus nors kelintā raszta nabasztininko Iwinskio. . . .

Pragoje.

J. Bs.

Jo mylista kunjgaiksztis *Mikolas Ogińskis*, galima sakyti, wadowas prie ēkonomiszku (gaspadoriszku) rei-

kafū musu kraszto, labai didelis prietelius ir geradėjas Lietuwiū, kurio balsas su balsu kitū dwieju-triju ponū isz Lietuwōs įtekėjo ant garbingo iszriszimo per aukszciausiaję wyresnybę likimo teip wadinamu wałnuju žmoniū, turi labai naudingą dėl musu žmoniū iszprocewojimā. Sz. at. Lauryno Iwinskio po paraszu „Naudingi perserģėjimai dėl žmoniū apsiėjimūse ju su gywoleis“ proce kūnįgaiksztis rodęs buwusiam ministeriui widaus reikalū growui Ignatijewui ir praszes jo pawelyti spaudinti tą knygele, žinoma musu, tai yra lotyniszkomis literomis. P. ministeris buk jam atsakes, jogei negalis perzengti įpatingojo „ukazo“ (aukszciausiojo pawelyjimo). — Gir-dėti. jog kūnįgaiksztis wēl noris daryti storonę apie tai pas kitą ministerį pastojusį po growo Ignatijewo ir kad turis dumā uzdėti (įstatyti) spaustuwę dėl dwasiszku reikalū musu kraszto; rupinasi apie tai ir kiti, bet nežino kur gauti reikalingu piningū.

Sziauliū gimnazijoje, kaip raszo lenkiszkas nedė-rasztis „Kraj“, buwę pernai isz 523 mokintiniū 363 ka-talikai ir 77 žydai, o Kauno isz 633 — katalikū tik 178, o žydū 275! Matoma, kad užsileidome žydams, o tai ne-iszpūla — nereikia muszti jūs kumsczia, tai nedidelis uzpelnas, bet eiti ant imtiniū galwomis, mokslu, proce, tai kitoniszkas daigtas.

Kražiuose ir Kelmeje tapē atwertos dwi kriksz-czioniszkos gaspados dėl sumazinimo girtūklystēs, kur pgei pardūdamas alus, arbata, midus, užkandos; žmonēms labai patiko, dėl togi jie met karcziamā ir ein į gaspa-das. Tūse pacziūse miestūse ir Raseiniūse yra uzdėti krikszcioniszki kromai, kur žmonēs gal wiskā gauti neeidami pas žydus.

24. d. kowo buwo wēl užsideges *Panewiežis* ke-liose wietose, bet greitai buwo ugnis iszgesyta. Žmo-nēs labai nusigando, nēs jie mato, jog miestas buwo ty-cziomis užkurtas.

Birziuose kasztu p. *Tiszkewicziaus* bus uzdēta wai-stinyczia (ligonbutis), kuriōs rėdyba bus pawesta wals-cziaus užrėdymui (wołostnoje prawlenije).

Kaune 29 d. kowo tapē atwerta pilija (antroji wieta) wieszpaustēs banko.